

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Collatie van P. Cornelius Hazart Priester Der Societeyt
Jesv**

Hazart, Cornelius

Antwerpen, 1662

§. VI. Sesde Deel.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71405)

§. VI.

SESDE DEEL.

PAulus: De mensche beproeve hem selven, ende ete alsoo van t'broodt, ende drincke van den drinckbeker. Want die onweerdelyck eet, ende drinckt, die eet, ende drinckt hem selven het oordeel, niet onderscheydende het lichaem des Heeren.

Catholijck. **Merckt** / dat den **H. Apostel** tot tweemaal toe vermaent van het onweerdelyck eten / en drincken: in het eerste vermaen / wijst hy de schuld aen / in het tweede / wijst hy de straffe aen. de schuld, seyt hy / is hier in ghelegghen / dat men het lichaem / ende bloedt des Heeren smaet / heyt aen doet: de straffe, bestaet in de eeuwighe verdoemenisse. Om dese twee soo groote quaden / schuld ende straffe af te wenden / bereyscht Paulus eene groote / ende neerstighe bereydinghe: welke is dese? te weten / eene beproevinge sijns selfs, want hy seyt: De mensche beproeve hem selven, ende ete alsoo &c. **Du** / de wijle dit woordeken / beproeven, soo klaer niet en is / soo moeten wy weten hos dit moet verstaen worden: **Indien** ick het braghe vande Dordrechtlichen Bijbel, hy sal my antwoorden *Num. 73.* **Dat** Paulus hier mede ghebedt / te ondersoeken het gemoet, ende consciencie, of hy oock in sijn herte ghevoelt een recht leedtwesen, ende droefheyt over sijne sonden, als oock een vast geloove, ende vertrouwen op de verdiensten Iesu Christi, en daer en boven een ongeveynst voornemen, om de sonden meer ende meer af te sterven, ende in een nieuw Godtsalich leven te wandelen. **Booz** waer eene groote bereydinge! de welke Paulus nergens en bereyscht booz eenighe andere **Sacramenten** / ofte wel / indien hy se ergens mocht bereyschen / nergens en seyt hy / dat de gene die

sonder dese bereydinge komt / by exempel / tot den **D.** Doop / daerom sal schuldich wesen aen t'lichaem, ende bloedt des Heeren, nergens en seyt hy / dat hy schuldich sal sijn aen den **H.** Gheest / die het water des Doops ontweerdelijck handelt. Volghet dan / dat hter wat meer / ende wat anders moet wesen / als in den Doop : seght ny wat dit is : is het broodt, ende wijn in substantie? dese en sijn niet meer ten opsichte van t'Abontmael / als het water is in den Doop. Is het dan / de zegel, of het tecken des lichaems, ende des bloedts? dit selve hebt gy oock in den Doop. leest *Rom. 6. v. 3.* daer Paulus seyt: Weet gy niet dat soo vele als wy in Christu gedoopt sijn in sine door gedoopt sijn? dat is / seght den Dordrechtchen Bijbel *N. 8.* dat wy door den Doop versckert worden, dat wy ghemeenschap hebben aen sijne door? het welck den selven Bijbel op *Coloss. 2. 12. N. 42.* noemt eene beteekeninge, ende verzegelinge: soo is den Doop / eben een teeken / ende verzegelinge van t'lichaem / ende bloedt Christ / dooz soo veel als het ghestorben / ende upghestort is aen het krups / als het Nachtmael: wat isser dan meer in t' Nachtmael als inden Doop / aengesien Paulus seyt / dat hy sal plichtich wesen / van t'lichaem / ende Bloedt Christi ont-ertt t' hebben die het Nachtmael ontweerdelijck ontfanght; t' welck hy nergens en seght vande Doop: Verhalben / waer heeft Paulus den Doop opt genoemt / het lichaem, ende bloet des Heeren, daer hy nochtans / mede een teeken / ende verzegelinge is van t'gestorben lichaem / ende vergoten bloedt Christi: wat isser dan meer in t' Nachtmael als in den Doop: missheten dat wy in t' Nachtmael / inghelijst / ende vereenicht worden met Christo, dooz het gheloobe: dat selve hebben wy in den Doop: Want, soo vele als ghy in Christum gedoopt syt, hebt ghy Christum aengedaen. *Gal. 3. 27.* Wat isser dan meer in het Nachtmael / als in den Doop / aengesien dat Paulus eene bereydinge bereyset tot het Nachtmael / sonder

de

de welke men plichtich wort van t'lichaem/
 en bloedt Christi ontfeert t'hebben / t'welck hy
 nergens en seght vande Doop: wat isser dan
 meer: aengesten dat hy t'gene in t'Nachtmael
 ontfangen wort/ noemt het lichaem ende bloet
 Christi, t'welck hy nergens en doet van het wa-
 ter des doops/ of vande Doop/ niet tegenstaen-
 de dat den Doop mede een tecken is van t'ghe-
 storven lichaem / ende vergoten bloedt Christi,
 t'welck ons reynicht van alle sonde, welck dooz het
 water des Doops / dat ons uytwendichlyck
 repnicht/heteekent wort/ synde samen eene ver-
 zegelinge der belosten Christi, ende een inlyvinge in
 Christo, dooz het geloobe/ghelijck dit alles oock
 te binden is in het Nachtmael. Seght my dan
 wat datter meer is in de Doop/ als in t'Nacht-
 mael: seght ghy datter niet meer is? hoe stelt
 dan Paulus, eene besondere bereydinge tot het
 Nachtmael / ende eene besondere schuldt, ende
 straffe, die het onweerdelyck, dat is/ sonder die be-
 reydinge ontfangen; t'welck hy nergens en
 doet/ aengaende den Doop: seght ghy datter
 pers meer is? Ick hebbe nu bethoont / dat het
 noch het broot, noch den wijn is/ noch het teeken
 des lichaems, ende des bloedts, noch de verzegelinge,
 noch de inlyvinge, noch het geloove: daer en re-
 steert dan niet anders als Christi eygen, ende we-
 sentlyck lichaem, ende bloedt, wesentlyck in t'H.
 Sacrament tegenwoordich: Ergo als Paulus,
 eene bereydinge bereyecht / sonder de welke p-
 mant kan plichtich worden / van het lichaem/
 en bloedt ontfeert te hebben/ en vande reutoige
 berdoementisse / hy en spreekt noch van broodt,
 noch van wijn, noch van teeken des lichaems, ende
 des bloedts &c. maer van het eygen/ ende wesent-
 lyck lichaem/ ende bloedt Christi, daer wesent-
 lyck tegenwoordich.